

Политичари могу бити усијане главе које говоре шта год им падне напамет, али на крају пословни људи ће допринети да ствари функционишу, каже у разговору за Глас Америке Џон Сејлор, сарадник америчке Националне асоцијације окружних извозних савета.

Косово и Србија су постигли економски споразум почетком септембра у Белој кући, после чега је уследио и боравак америчке делегације у Приштини и Београду.

Сејлор, економиста са четрдесетогодишњим искуством, указује да се постратни контекст Србије и Косова може посматрати кроз примере више држава света чије односе су обележили конфликти - превазиђени, како каже, успешном пословном сарадњом која је допринела остварењу њихових економских интереса, пише Глас Америке.

“Овде у САД имамо изреку: Ђаво је у детаљима и начинима на који им приступите. Шта је поента - било је политичких разлика, ратовало се, имали сте проблеме. Међутим, на крају ако питате пословне људе - заборавите политичаре, пословни људи су они који желе да се послује и ради. Да размењују робе и услуге. То је оно што видим да ће се догодити и догађало се до неке мере између Србије и Косова”, каже Сејлор, који је био

један од оснивача и председник Америчко-српског пословног савета.

Према његовим речима - веома важно што се америчка Међународна развојна финансијска корпорација активирала (ДФЦ) у региону чији су део Србија и Косово.

ДФЦ ће у сваком пројекту равноправно учествовати, односно улагати новац као партнер. Овде је кључна укљученост инвеститора - да ли сви доприносе адекватно? Тај критеријум је потребно задовољити да би се обезбедила дугорочна одрживост. Тако да ће сваки предложени пројекат бити детаљно проверен у канцеларији ДФЦ-а у Београду - да би била утврђена тачна улога српских партнера. ДФЦ није банка која ће тек тако делити новац без икаквих гаранција - по систему имамо паре ево вам их. Ствари не функционишу тако.

"Требало би да знате да је америчка влада, када је успостављала Међународну финансијску корпорацију (ДФЦ), узела најбоље делове Прекоморске приватне инвестиционе корпорације (ОПИЦ) (развојне финансијске институције америчке владе; прим.нов) што омогућава америчким компанијама и страним партнерима да располажу још једним средством. Ради се о скупу алата или оруђа који се могу применити у различитим подручјима. Не само на Балкану - већ и у другим деловима света. ДФЦ је недавно основан и веома је занимљиво што је једно од подручја на које су прво отишли - регион Србије и Косова. Програм те организације је успостављен као подршка одобравању зајмова, гаранција и стопа осигурања по условима који су у потпуности конкурентни онима које нуди Народна Република Кина", каже Сејлор.

Он појашњава да се примером Кине искористио због, како указује, добро познате чињенице о приличним кинеским улагањима у Србији.

"Ради се о значајним свотама новца. Дакле, САД желе ту да ускоче, појачају ангажман, и надмећу се са кинеском страном. То је разлог због којег је успостављен ДФЦ. То је сада страна од које и Србија и Косово могу имати очекивања. Да добију приступ другим начинима финансирања пројеката којих у прошлости није било. Познато је да је Србија део кинеске иницијативе 'Појас и пут'. Да је та земља показала интересовање и отпочела улагање у железничку мрежу Србије. Између осталог поставило се питање да ли би и како САД могле томе да доскоче... Формирањем ДФЦ-а створено је тело које би то могло учинити. Очигледно је да је Кина за своју иницијативу определила значајне суме новца, САД не располажу таквим свотама, али ово је први корак", подвлачи Сејлор.

Додаје да ЕХИМ банка један од кључних играча који би могао да утиче на то да напори уроде плодом.

"Доста сам пословао са том банком. Њихова регионална канцеларија је у Букурешту. Међутим, њиховим доласком у Београд - шаље се порука да Бела кућа, актуелна администрација, улаже много напора довођењем кључних играча. Тиме што су укључили ЕХИМ банку у финансирање", каже он.

Сејлор истиче да документ који је потписан пре неколико недеља у Вашингтону представља писмо о намерама.

"То је документ којим се изражавају добра воља и вера обе стране да ће потрудити да то успе. А то ће, опет, зависити од политичара обе стране. Већина људи зна да то неће бити лако, управо због тога што су постојале тако драстичне разлике. И биће оних који ће, из њима знаних разлога, настојати да блокирају процес. Тако да ће бити потребно времена. Међутим, када се једном увиди да се неки пројекти развијају, одобри се новац и почне изградња, и људи ће увидети да је оно што се догађа стварност и да може бити од помоћи", рекао је Сејлор.

Према његовим речима, неопходно да се програм, условно речено, врати у САД и представи америчкој пословној заједници.

"И то би могао бити камен спотицања. Јер када је споразум постигнут питао сам неколико пословних људи које познајем - да ли су чули за то. Готово сви су одговорили да нису. Знам да се на све то у Србији обраћа значајна пажња, али овде у САД, осим кратких текстова у Вашингтон посту или Њујорк тајмсу о томе да су Косово и Србија постигли договор - нико до сада није објаснио шта то тачно значи", наводи он.

Оно што је потребно разумети, каже Сејлор, јесте да читав фонд ДФЦ-а намењен инвестицијама износи око 60 милијарди долара - са тенденцијом да се та сума повећа.

"Програм дозвољава финансирање до милијарду долара по пројекту. Не за читаву државу - већ по пројекту. Значи, можете имати више пројеката, а ниједан од њих неће бити вредности од милијарду долара. Они понаособ могу бити вредности од 100.000 долара, стотину милиона, или пак две стотине милиона. Издвојене суме могу варирати. И наравно, нужно је да у пројекат буде укључен партнер са америчке стране. Значи, не америчка влада, него партнер. Неће бити једноставно, али нешто се догађа, чега раније није било - што мислим да је сјајно", закључује Сејлор.

(VAO)